МОТИВИ

Към проекта на *Закон за изменение и допълнение (ЗИД) на Закона за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ)*

1. Причини, които налагат приемането на законопроекта:

1.1. С *Регламент (ЕС) 2024/590 на Европейския парламент и на Съвета от 7 февруари 2024 година относно веществата, които нарушават озоновия слой, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1005/2009 (Регламент (ЕС) 2024/590)* и *Регламент (ЕС) 2024/573 на Европейския парламент и на Съвета от 7 февруари 2024 година за флуорсъдържащите парникови газове, за изменение на Директива (ЕС) 2019/1937 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 517/2014 (Регламент (ЕС) 2024/573)* са установени изисквания, ограничения и забрани по отношение търговията (вноса, износа, пускането на пазара, доставянето, предоставянето, транзита и пр.) и употребата на веществата, които нарушават озоновия слой и флуорсъдържащите парникови газове, както и по отношение пускането на пазара и пускането в експлоатация на определени продукти и оборудване, които съдържат тези вещества или чиято работа зависи от тях. Необходимо е създаване на условия за прилагане на Регламент (ЕС) 2024/590 и Регламент (ЕС) 2024/573 – определяне на компетентните органи по прилагането на регламентите и установяване на техните правомощия.

1.2. Към момента липсва пълна система от санкции, приложими за нарушенията по Регламент (ЕС) 2024/590 и Регламент (ЕС) 2024/573. Такава система от санкции държавите-членки са задължени да установят преди 1-ви януари 2026г., съгласно изискванията на чл.31, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2024/573 и чл.27, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2024/590. Необходимо е съществуващата система от санкции да се допълни с новите изисквания по отношение на имуществените санкции за незаконно производство, внос, износ, пускане на пазара или употреба на вещества, които нарушават озоновия слой, флуорсъдържащи парникови газове, или на продукти и оборудване, които съдържат тези газове или чието функциониране зависи от тях, съгласно чл.27, параграф 4, ал.2 от Регламент (ЕС) 2024/590 и чл.31, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2024/573.

1.3. С регламентите по изпълнение към Регламент (ЕС) 2024/573 (посочени в точка 2.3) се установяват минималните изисквания по отношение сертифицирането и издаването на удостоверения за обучение за физически и юридически лица, в съответствие с чл.10 от регламента. С цел да се осигури прилагането на тези изисквания е необходимо в ЗЧАВ да се променят съществуващите разпоредби, с които се установяват сертифициращите органи, а именно чл.17б от ЗЧАВ.

1.4. Идентифицирана е необходимост от прецизиране на действащи разпоредби в ЗЧАВ, във връзка с изтекъл срок за прилагане на Преходния национален план (чл.9в, ал.2 - 9 от ЗЧАВ), както и по отношение установяване на конкретни изискания към Националната програма за контрол на замърсяването на въздуха (чл.10а от ЗЧАВ).

2. Цели на законопроекта:

2.1. Определяне на органите, които ще отговарят за прилагането на изискванията на новите Регламент (ЕС) 2024/590 и Регламент (ЕС) 2024/573, и установяване на техните правомощия.

2.2. Въвеждане на ефективна система за контрол и санкции за нарушенията на задълженията по Регламент (ЕС) 2024/590 и Регламент (ЕС) 2024/573, като санкциите са определени по видове нарушения и са сързмерни, възпиращи и приложими от отговорните органи.

2.3. Определяне на сертифициращи органи по регламентите за изпълнение към Регламент (ЕС) 2024/573:

- *Регламент за изпълнение (ЕС) 2024/2215 на Комисията от 6 септември, 2024 година за установяване, съгласно Регламент (ЕС) 2024/573 на Европейския парламент и на Съвета, на минимални изисквания за издаването на сертификати на физически и юридически лица и на условията за взаимно признаване на такива сертификати по отношение на стационарно хладилно, климатично и термопомпено оборудване, оборудване с цикли на Ренкин с органичен работен агент и хладилни устройства на хладилни камиони, хладилни ремаркета, хладилни лекотоварни превозни средства, интермодални контейнери и железопътни вагони, в които са вложени флуорсъдържащи парникови газове или техни алтернативи, и за отмяна на Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/2067 на Комисията;*
- *Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/625 на Комисията от 28 март, 2025 година за установяване, в съответствие с Регламент (ЕС) 2024/573 на Европейския парламент и на Съвета, на минимални изисквания за сертификатите на физически и юридически лица и на условия за взаимното признаване на такива сертификати по отношение на стационарно противопожарно оборудване, съдържащо някои флуорсъдържащи парникови газове или съответните алтернативи, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 304/2008 на Комисията;*
- *Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/627 на Комисията от 28 март, 2025 година за установяване, в съответствие с Регламент (ЕС) 2024/573 на Европейския парламент и на Съвета, на минимални изисквания за сертификатите на физически лица и на условия за взаимното признаване на такива сертификати по отношение на монтажа, поддръжката или обслужването, ремонта или извеждането от експлоатация на стационарна електрическа комутационна апаратура, съдържаща флуорсъдържащи парникови газове, и възстановяването от стационарна електрическа комутационна апаратура на флуорсъдържащи парникови газове, и за отмяна на Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/2066 на Комисията;*
- *Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/623 на Комисията от 28 март, 2025 година за установяване, в съответствие с Регламент (ЕС) 2024/573 на Европейския парламент и на Съвета, на минимални изисквания за сертификатите на физически лица и на условия за взаимното признаване на такива сертификати по отношение на възстановяването от оборудване на разтворители на базата на флуорсъдържащи парникови газове и за отмяна на Регламент (ЕО) № 306/2008 на Комисията;*
- *Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/1893 на Комисията от 17 септември 2025 г. за установяване, в съответствие с Регламент (ЕС) 2024/573 на Европейския парламент и на Съвета, на минимални изисквания за удостоверенията за обучение на физически лица и на условия за взаимното признаване на такива удостоверения за обучение по отношение на определено подвижно оборудване, заредено с флуорсъдържащи парникови газове или съответните им алтернативи, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 307/2008 на Комисията.*

По този начин ще се гарантира, че са създадени условия за сертифициране на физическите и юридическите лица, извършващи дейности по монтаж, ремонт, поддръжка, сервизно обслужване, възстановяване или извеждане от експлоатация на оборудване, съдържащо флуорсъдържащи парникови газове, съгласно изискванията на новите регламенти.

2.4. Актуализиране на законодателството с цел ефективното прилагане на закона. Прецизиране на действащи разпоредби в ЗЧАВ, във връзка с изтекъл срок за прилагане на Преходния национален план (чл.9в, ал.2 - 9 от ЗЧАВ), както и установяване на конкретни изискания към Националната програма за контрол на замърсяването на въздуха (чл.10а от ЗЧАВ).

3. Очаквани резултати от прилагането на проекта на ЗИД на ЗЧАВ:

3.1. Създадени условия за прилагане на Регламент (ЕС) 2024/590 и Регламент (ЕС) 2024/573, и регламентите по изпълнение към Регламент (ЕС) 2024/573, включително определени компетентни органи, дефиниране на техните права и задължения.
3.2. Установена система от санкции, приложими за нарушенията по новите Регламент (ЕС) 2024/590 и Регламент (ЕС) 2024/573, съгласно изискванията на чл.31, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2024/573 и чл.27, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2024/590.
3.3. Определени сертифициращи органи по регламентите за изпълнение към Регламент (ЕС) 2024/573, посочени в т.2.3, като по този начин се създават условия за сертифициране на 100% от физическите и юридическите лица, извършващи дейности по монтаж, ремонт, поддръжка, сервизно обслужване, възстановяване или извеждане от експлоатация на оборудване с флуорсъдържащи парникови газове, съгласно изискванията на новите регламенти.
3.4. Прецизирани разпоредби в ЗЧАВ, във връзка с изтекъл срок за прилагане на Преходния национален план (отмяна на ал.2 - 9 от чл.9в от ЗЧАВ), както и установени конкретни изискания към Националната програма за контрол на замърсяването на въздуха (промяна на чл.10а от ЗЧАВ).

4. Финансовите и други средства, необходими за прилагането на новата уредба

Предложеният проект на акт не оказва въздействие върху държавния бюджет. Изготвена и приложена е финансова обосновка, съгласно Приложение №2.2. към чл.35, ал.1, т.4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

5. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз

Не се налага да бъде изготвена справка за съответствие с европейското право, тъй като с проекта не се транспонират директиви на Европейския съюз.